

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ГО «ФОНД РОЗВИТКУ МАРІУПОЛЯ»
АРІЕЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, Ізраїль
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА ГУМАНІТАРИСТИКИ (WSEH), Республіка Польща
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ (EIDV), Словацька Республіка
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (EUST), Республіка Польща
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
АСОЦІАЦІЯ СПРИЯННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ «SPACETIME»

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕРЖАВНОГО ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Маріуполь, 9 жовтня 2020 р.)**

Маріуполь
2020

Редакційна колегія:

Голова – *Марова С. Ф.*, д.держ.упр., професор, голова оргкомітету, ректор Донецького державного університету управління;

Заступник голови – *Балуєва О. В.*, д.е.н., професор, заступник голови оргкомітету, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління

Члени ради:

Токарева В. І., д.держ.упр., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Донецького державного університету управління;

Смирнова І. М., д.пед.н., доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Солоха Д. В., д.е.н., професор, декан факультету економіки Донецького державного університету управління;

Дятлова В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;

Черниш О. І., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри менеджменту невиробничої сфери Донецького державного університету управління;

Стойка А. В. д.держ.упр., професор, завідувач кафедри туризму Донецького державного університету управління;

Тарасенко Д. Л., д.е.н., доцент, декан факультету права і публічного управління Донецького державного університету управління;

Маслов І. З., к.т.н., механік I-го розряду, завідувач кафедри судових енергетичних установок і систем Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Калініна І. В., к.ю.н., доцент, завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін Донецького державного університету управління;

Никифоренко Н. О., к.і.н., доцент, завідувач кафедри соціології управління Донецького державного університету управління;

Хороших В. В., к.держ.упр., доцент, завідувач кафедри маркетингу Донецького державного університету управління;

Драгомірова Є. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму Донецького державного університету управління;

Ткаченко О. Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління.

Затверджено рішенням Вченої ради Донецького державного університету управління від 01.10.2020 р. № 2.

С 83 *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання) м. Маріуполь, 9 жовтня 2020 р. Маріуполь. 2020. 442 с.*

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку». Наведено погляди представників органів державної та місцевої влади, наукової спільноти та практиків щодо проблем формування стратегічного потенціалу державного та територіального розвитку та пошуку шляхів їх вирішення. Матеріали будуть корисними для науковців, практиків, керівників підприємств, викладачів вищої школи, аспірантів, студентів.

Укр. енцикл., 1998. 672 с. С. 437.

2. Новоселов В. И. Административная ответственность юридических лиц. *Советская юстиция*. 1981. № 23. С. 10–11.

3. Битяк Ю. П., Зуй В. В. Административное право Украины: Учебное пособие. Х: Одиссей, 1999. 224 с. URL: <https://lawbook.online/page/adminpravo/ist/ist-9--idz-ax251.html>.

4. Службський І. Й. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07; Київський національний ун-т внутрішніх справ. К., 2008. 20 с.

5. Зима О. Т. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07; Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого. Х., 2001. 19 с.

6. Костів М. В. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб та особливості її реалізації в адміністративно-деліктних відносинах: автореф. дис.: спец. 12.00.07; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2005. 21 с. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D0%9C.%D0%92.\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D0%9C.%D0%92.$).

7. Адміністративне право України: підручник / за ред. Ю. П. Битяка. К.: Юрінком Інтер, 2005. 544 с. URL: <http://library.nlu.edu.ua/BIBLIOTEKA/SAIT/FAKULTET%208/2/Admin-Pravo.pdf>.

УДК 353:[34:323.174]

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ХАЙЛОВА Т. В.,

кандидат наук з державного управління, доцент,
КНЯЗЬКОВА Л. М.,

кандидат юридичних наук, доцент
Донецький юридичний інститут МВС України

Регіональна політика є невід'ємною складовою частиною державної політики у будь-якій країні світу. Державне регулювання соціального розвитку повинно бути повністю узгоджено із загальним курсом реалізації стратегічно-важливих економічних реформ в Україні. Головним завданням державного управління регіональним розвитком є досягнення оптимального балансу між інтересами держави та інтересами розвитку її регіонів.

Натепер специфічні риси соціального розвитку регіонів України зумовлені територіально-галузевою та інституційною структурою господарства, ресурсним забезпеченням, особливостями режиму відтворення населення. Слід відзначити, що під розвитком регіону розуміють розвиток кожної окремої територіальної одиниці в часі. Це вказує, що найважливіших проблем розвитку регіонів України належать питання загострення диференціації соціального та економічного розвитку територій нашої держави.

За сучасних умов трансформації суспільства державне регулювання регіонального розвитку може здійснюватися у формі:

- трансфертів, спрямованих до місцевих бюджетів з державного бюджету, для вирівнювання фінансового забезпечення регіону;
- додаткової фінансової підтримки депресивних регіонів;
- державних цільових програм, спрямованих на розв'язання територіальних проблем;
- бюджетних інвестицій і конкретних інвестиційних проєктів та ін.

Аналіз соціально-економічної, політичної ситуації в Україні дозволяє нам констатувати, що здійснення державного регулювання територіального розвитку в Україні стикається з багатьма труднощами. Зокрема, І. Райнін вказує, що головними перешкодами до забезпечення ефективного державного регулювання регіонального розвитку є: відсутність системного підходу до регіональної політики; низька інституційна та фінансова спроможність місцевих органів влади щодо вирішення питань місцевого значення; відсутність дієвих та ефективних механізмів формування місцевих бюджетів на основі гарантованих державою соціальних стандартів надання послуг населенню незалежно від місця проживання; незавершеність формування та недосконалість моделі управління на регіональному рівні [1].

Але у процесі розробки державної регіональної політики слід урахувати, що пряма бюджетна підтримка всіх регіонів неможлива; джерела зростання потрібно шукати на регіональному та місцевому рівнях, спираючись на місцеве самоврядування, підприємницькі структури, формуючи для них сприятливі умови для вирішення проблем.

Вважаємо, що державне регулювання розвитку регіонів потребує належного нормативно-правового забезпечення. Основа законодавчого управління регіональним розвитком закладена у ст. 132 Конституції України [2], де зазначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій. Також конституційна норма про місцеве самоврядування підкріплена і у Законі України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування», що цілком відповідає Європейській Хартії місцевого самоврядування. Також інституційно-правовою базою розвитку регіонів є Закон України від 08 вересня 2005 року № 2850-IV «Про стимулювання розвитку регіонів» [3], де визначено комплекс правових, організаційних, наукових, фінансових та інших заходів, спрямованих на досягнення сталого розвитку регіонів на основі поєднання економічних, соціальних та екологічних інтересів на загальнодержавному та регіональному рівнях, максимально ефективного використання потенціалу регіонів в інтересах їх жителів та держави в цілому.

Закон України від 01 липня 2010 року № 2411-VI «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [4] також визначаються засади внутрішньої політики України у сферах розбудови державності, розвитку місцевого самоврядування та стимулювання розвитку регіонів, формування інститутів громадянського суспільства, національної безпеки і оборони, в економічній, соціальній і

гуманітарній сферах, в екологічній сфері та сфері техногенної безпеки, а також засади зовнішньої політики України.

Таким чином, вважаємо, що метою державного регулювання територіального розвитку має бути стимулювання розвитку територій, нездатних функціонувати у режимі саморозвитку, та підтримка й активізація соціальної мобільності населення окремих регіонів. Забезпечення рівних умов функціонування соціально-економічних комплексів регіонів України вимагає цілеспрямованих дій з боку держави шляхом регулювання розвитку регіонів та сприяння окремим регіонам, використання особливостей їх природного, виробничого і ресурсного потенціалу.

Разом з тим, формування державної регіональної політики в Україні слід здійснювати на нових засадах, залучаючи до цього процесу суб'єктів суспільних відносин на регіональному і місцевому рівнях, у тому числі органи виконавчої влади, територіальні громади, недержавні організації, суб'єкти підприємництва тощо. Вважаємо, що метою удосконалення організації влади на регіональному і місцевому рівнях має стати розбудова сучасної європейської комунальної (муніципальної) моделі місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Райнін І. Л. Адміністративно-правове регулювання управління розвитком регіону: монографія. Харків: Золота миля, 2016. 616 с.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 № 2850-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>.
4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>.

УДК 343.222

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

ФІЛІПЕНКО А. С.,

кандидат юридичних наук, доцент,
Донецький юридичний інститут МВС України

На сучасному етапі Україна неухильно спрямовує свої зусилля на реалізацію євроінтеграційного курсу, виконання міжнародно-правових зобов'язань, в тому числі з питань розвитку місцевої і регіональної демократії.

Подальша демократизація суспільства, децентралізація влади на засадах субсидіарності були і залишаються пріоритетами України.

Важливу роль у цих процесах відіграє реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади відповідно до основних положень Європейської хартії місцевого самоврядування, яка стала невід'ємною складовою національного законодавства у цій сфері.

Підтвердженням тому стало визначення в програмних документах Президента, Уряду та Верховної Ради України пріоритетів серед яких –